

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-15>

**THE FUNCTIONING OF THE BANKING SECTOR
IN CONDITIONS OF FINANCIAL CRISES**

**ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ
В УМОВАХ ФІНАНСОВИХ КРИЗ**

Korol M. M.

*Doctor of Economic Sciences,
Professor,
Professor at the Department
of International Economic Relations
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Король М. М.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних
економічних відносин
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Duran V. I.

*Postgraduate Student
at the International Economic Relations
Department
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Дуран В. І.

*аспірант кафедри міжнародних
економічних відносин
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Фінансові кризи траплялися в минулому і траплятимуться в майбутньому, але такої глибокої економічної кризи, як нинішня, можна було б уникнути. Якби після її початку уряди багатих країн раптово не прокинулися і не прийняли кейнсіанську політику зниження відсоткових ставок, різкого збільшення ліквідності і, головне, фіскальної експансії, криза, ймовірно, завдала б більшої шкоди світовій економіці, ніж Велика депресія.

Пандемія COVID-19 та російсько-українська війна вплинули на банківську кризу 2023 року по-різному. COVID-19 сприяв банківській кризі через низькі процентні ставки та значні фіскальні стимули, які були запроваджені для стимулювання сукупного попиту з метою виходу з рецесії, спричиненої COVID у 2020 та 2021 роках [1]. Як наслідок таких дій спостерігалася зростаюча інфляція в багатьох країнах, включаючи США, що вимагало підвищення відсоткових ставок для приборкання інфляції, яка зростала. Крім того, російсько-українська війна, яка розпочалася в 24 лютого 2022 року, спричинила перебої в ланцюгах поставок і призвела до дефіциту палива/енергії та продовольства, що спричинило подальше зростання інфляції [2].

У країнах з розвинутою економікою, включаючи США та Єврозону, рівень інфляції перевищував 5% ще до початку російсько-української війни, а війна ще більше погіршила ситуацію.

Банківська криза 2023 року була найгіршою кризою в США та Європі з часів глобальної фінансової кризи 2007-2008 років. Вона була спричинена агресивним підвищенням процентних ставок Федеральним резервом США. Таке підвищення відсоткових ставок призвело до величезних втрат у портфелі державних облігацій, якими володіли американські банки. Втрати призвели до побоювань банкрутства банків і, як наслідок, спровокували безпрецедентний відтік депозитів, що призвело до проблем з фінансуванням і ліквідністю деяких банків і, врешті-решт, до краху чотирьох банків – Silicon Valley Bank, Signature Bank, First Republic Bank і Credit Suisse. Ця криза показала, що підвищення процентних ставок може виявити приховані вразливості банківської системи [3].

За прогнозами міжнародної статистики у 2024 році чистий процентний дохід на банківському ринку в усьому світі досягне приголомшливої суми в 8,52 трильйона доларів США. На ринку переважно домінують традиційні банки, прогнозований обсяг ринку яких того ж року становитиме 7,03 трильйона доларів США. У подальшому очікується, що чистий процентний дохід буде щорічно зростати (CAGR 2024-2029) на 4,92%. Це призведе до значного збільшення обсягу ринку до 10,83 трильйона доларів США до 2029 року. Розглядаючи глобальну перспективу, слід зазначити, що Китай генеруватиме найвищий чистий процентний дохід. Незважаючи на глобальні економічні виклики, банківський сектор у всьому світі продовжує впроваджувати інновації та адаптуватися до цифрової трансформації, щоб задовольнити потреби клієнтів, що постійно змінюються [4].

Змінюється не тільки динаміка конкуренції, але й швидкість та інтенсивність, з якою конкуренти кидають виклик банкам. Банки зараз більш інтенсивно протистоять традиційним і новим конкурентам, оскільки все більше клієнтів стають відкритими для того, щоб їхні потреби задовольняли нефінансові установи. Водночас відносини між банками, фінтехами та великими технологіями стрімко розвиваються. Фінтех-компанії здебільшого більше не сприймаються як супротивники, співпраця з діючими компаніями тепер є звичайною справою. Зі збільшенням конвергенції галузей стратегічне партнерство банків із франчайзинговими брендами в технологічних та інших

нефінансових галузях стає нормою для залучення та утримання клієнтів.

В напрямку регулювання ми продовжуємо спостерігати розбіжності в законах і політиках. У результаті все ще бракує скоординованого глобального підходу до криптовалют, цифрових активів, конфіденційності даних, штучного інтелекту та навіть кліматичних ризиків. Але регуляторний контроль зростає, і уряди все більше зосереджуються на захисті споживачів, стійкості промисловості та відкритій конкуренції. Більше регуляторів і політиків у всьому світі зараз досліджують практику кредитування банків і закликають їх робити більше, щоб допомогти споживачам.

Крім того, банки, особливо в Сполучених Штатах, можуть зіткнутися з більш жорсткими вимогами щодо капіталу відповідно до запропонованого перегляду правил щодо капіталу в рамках «фінальної гри» Базеля III, починаючи з липня 2025 року. Ці правила можуть вплинути на здатність банків підтримувати певну діяльність на ринках капіталу. Регуляторний тиск буде особливо гострим для регіональних і невеликих банків, особливо тих, які зосереджені у своєму інвестиційному та кредитному портфелі та депозитній суміші. Разом з цим, відкриті банківські правила у Великій Британії, Європі, Австралії, Саудівській Аравії, Бразилії та Мексиці зменшують перешкоди для обміну даними та пропонують клієнтам більше вибору фінансових продуктів і послуг.

Поширення нових технологій відкриває банки для ризиків, з якими вони, можливо, ніколи раніше не стикалися. Відкритий банківський бізнес і розширення партнерства з технологічними партнерами, наприклад, можуть наражати інфраструктуру банків на нові вразливості та кібератаки. Ризики четвертої сторони також стають все більшою загрозою, оскільки банки вступають у партнерські відносини з постачальниками послуг, які мають власних постачальників. Швидкість, з якою ці загрози формуються, також прискорюється. Банкам, можливо, доведеться дорого заплатити, щоб найняти спеціалізованих технічних спеціалістів із сторонніх компаній або навчити своїх власних співробітників, щоб вони стали більш обізнаними в технологіях, особливо в міру того, як інновації від штучного інтелекту та всередині нього розширюються. Банкіри повинні мати знання та ресурси, щоб адекватно консультувати клієнтів в умовах невизначеності ринку. Як і в інших галузях, банкам також, можливо, доведеться прищеплювати культуру, яка відновлює зв'язок співробітників з їхньою корпоративною ідентичністю та створює

відчуття причетності, яке можна передати в гібридному робочому середовищі. Щоб ефективно боротися з силами, описаними вище, банкам, швидше за все, доведеться зробити гнучкість фундаментальною характеристикою.

Література:

1. Ozili P. COVID-19 in Africa: socio-economic impact, policy response and opportunities. *International Journal of Sociology and Social Policy*. 2022. 42(3/4). P. 177-200. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3574767>
2. Ozili P. K. Global economic consequence of Russian invasion of Ukraine. 2022. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4064770 DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4064770>
3. Ozili P. K. Causes and consequences of the 2023 banking crisis. 2024. URL: https://mpira.ub.uni-muenchen.de/120153/1/MPPRA_paper_120153.pdf
4. Statista. 2024. URL: <https://www.statista.com/>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-16>

INTERNATIONAL COOPERATION IN THE DEVELOPMENT OF VETERAN ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У РОЗВИТКУ ВЕТЕРАНСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Kryvtsov A. O.

*Postgraduate at the Faculty
of Economics and Marine Ecology
Admiral Makarov National University
of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine*

Кривцов А. О.

*аспірант факультету економіки
та екології моря
Національний університет
кораблебудування імені адмірала
Макарова
м. Миколаїв, Україна*

Міжнародне співробітництво у розвитку ветеранського підприємництва України є важливим напрямком підтримки ветеранів, які повертаються до цивільного життя після участі у бойових діях. Дане співробітництво допомагає створити сприятливе середовище для